

071-527...

Behoeftte aan kicks

Tom de Leeuw (24) doet onderzoek naar voetbalgeweld in de consumptiemaatschappij. De onderzoeker van de Rotterdamse Erasmus Universiteit, en Willem II-supporter, sprak dinsdag bij het Science Café Leiden over hooliganisme.

U bent een expert op het gebied van voetbalgeweld?

‘Ik ben specialist aan het worden, omdat ik mij tijdens mijn studie steeds meer bezighield met dit thema. Eigenlijk probeerde ik me er juist niet mee bezig te houden, omdat ik zelf voetbal en supporter ben van Willem II. Het lag te dicht bij me. Maar het viel me op dat het fenomeen voetbalgeweld altijd blijft voortbestaan, ondanks beleid om te pogen het de wereld uit te helpen. Het beleid blijkt dus geen oplossing te zijn.’

Wat gaat er mis?

‘Er wordt nauwelijks bekeken wat geweld betekent voor supporters, waarom zij het een aantrekkelijke activiteit vinden. Het enige waarop het beleid zich richt, is het stoppen ervan. Daarmee misken je het belang van het gedrag voor de supporters. Dat is geen goed uitgangspunt. Je poogt daarmee alleen hen een belangrijk deel van hun leven te ontnemen.’

Het belang van het supportersgedrag?

‘Ik hou me bezig met culturele criminologie en heb het geweld bekeken als uitlaapklep. Mensen hebben steeds meer de behoefte aan *kicks*, van bungeejumpen tot dit type gedrag. Interessant is om te bekijken wat daarvan de oorzaak is.’

Hoe komt dat?

‘De consumptiemaatschappij werkt vervreemding in de hand. Mensen lijken steeds meer op elkaar en hebben het gevoel dat ze minder controle hebben over hun eigen leven. Het zoeken naar kicks kun je zien als een therapie om die vervreemding tegen te gaan. Supporters – maar ook bungeejumpers – gaan op zoek naar gevaar. Als ze daar ongeschonden uit komen, geeft dat een gevoel van overwinning en controle.’

Supporters willen overwinnen?

‘Ze willen laten zien dat ze sterker zijn dan de tegenstander. Dat gaat in groepsverband. De harde kern van de supporters vormt een hechte gemeenschap met eigen waarden en normen; met veel gezelligheid en soms een confrontatie. Ze willen een rivaliserende supportersgroep vooral weggagen. Het gaat om dominantie, om moed en eer. Het is geen echte oorlog met slachtoffers.’

Maar die vallen wel.

‘Af en toe raken mensen gewond. Dat is ook nodig om het idee van werkelijk gevaar in stand te houden. Het is een geritualiseerd spel, zonder scherpe grenzen.’

Dus die agressie is nodig?

‘Geweld is nodig om respect te verdienen en om spanning te voelen. Het is ook een universele behoefte van mannen om geweld te vertonen of te consumeren. De films die worden gemaakt van rellen worden goed verkocht via webwinkels. Betrokken supporters kijken ze, maar ook zogenaamd nette mensen vinden het interessant.’

‘Zo wordt geweld eigenlijk gedemocratiseerd door de consumptiemaatschappij. Geweld wordt voor gespiegeld als een gebrek aan beschaving, maar in feite is het een onderdeel van elke beschaving. Geweld moet je niet willen voorkomen, het zit gewoon in de mens.’

MM